

Frokostmøte i regi av FN-sambandet og Deichman Tøyen 30. januar

Endelig fred i Syria?

The poster is blue with white text. On the left, it says 'Internasjonal frokost' and 'FORSTÅ VERDEN DU ER EN DEL AV'. Below that, it lists the date 'Torsdag 30. januar' and time 'KL. 9.00-10.00'. The location is 'Deichman Tøyen'. At the bottom left is the 'DEICHMAN Tøyen' logo. On the right, the title 'Endelig fred i Syria?' is prominently displayed. Below the title are two portraits: Hilde Henriksen Waage and Zeina Bali. Under each portrait is their name and title. At the top right is the 'FN-SAMBANDET' logo.

Internasjonal frokost
FORSTÅ VERDEN DU ER EN DEL AV

Torsdag 30. januar
KL. 9.00-10.00
Dørene åpner kl. 8.30

Deichman Tøyen
Påmelding: [se arrangementsinfo](#)

FN-SAMBANDET
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF NORWAY

Endelig fred i Syria?

Hilde Henriksen Waage
SYRIA-EKSPERT OG
PROFESSOR VED UIO OG PRIO

Zeina Bali
SYRIA-EKSPERT OG DAGLIG LEDER
FOR FESTIVALEN MASAHAHAT

DEICHMAN
Tøyen

Lise Nicolaysen fra FN-sambandet var moderator, og paneldeltagerne var: Hilde Henriksen Waage, Syria-ekspert og professor ved UiO og Institutt for fredsforskning (PRIO) og Zina Bali, Syria-ekspert (selv fra Syria) og daglig leder for festivalen Masahat som er en årlig festival i Oslo om Arabisk kultur. I tillegg hadde de fått med seg Andam Aziz fra Kurdisk demokratisk samfunnscenter.

Disse spørsmålene ble stilt:

- Hvordan kunne Assad falle så raskt?
- Hva kan vi vente oss av det nye regimet?
- Blir det demokrati i Syria?

Syria ble styrt av Assad-familien siden 1970 – frem til i fjor, og det har vært et veldig undertrykkende regime. Hvor alle opposisjonelle er fengslet, torturert og ofte drept. I 1980 allerede inngikk de en allianse med Sovjetunionen som har støttet Assadregimet med våpen osv. I slutten av den arabiske våren i 2011 ble det borgerkrig med mange fronter og mange millioner syrere har flyktet til andre land. Både Russland og Iran har støttet det sittende Assad-regimet gjennom borgerkrigen.

Det tok bare 11 dager før regimet i Damaskus ble kastet og dette overrasket selv opprørerne som vant så lett. De hadde en plan om å bruke ca et år på dette, og innta flere og flere byer. Ahmed al-Sharaa, leder av HTS (Hayat Tahrir al-Sham) blir nå president, og han har en brokete bakgrunn. Han har vært medlem av Al Qaida, men var ikke interessert i terror i vestlige land, men mer å jobbe for konservative muslimske mål. Hvordan kunne dette skje så fort? Jo, gjengen rundt Assad var preget av mye korrupsjon, og man kunne for eksempel kjøpe seg ut av livvakt/militærtjenester, slik at generalene tjente seg rike, mens det på papiret så ut som om de hadde et stort antall forsvarsfolk.

Foreløpig sier Ahmed al-Sharaa de riktige tingene, de skal konstituere seg, lage ordentlige systemer over alt, samtidig som de skal leve etter strenge Sharialover. Dette lover ikke godt for syriske kvinner. De snakker også om å utlyse demokratiske valg.

Det er mange minoriteter i Syria, bla kurderne. De er i dialog med de nye myndighetene, men dette forsøker Tyrkia å sabotere. De er i krig om tyrkisk okkuperte området i nord-øst Syria for eksempel. I nordområdene finnes også Syrian national Army – de er allierte med tyrkerne, og har jihadister fra hele verden i sin flokk som ikke er syrere en gang.

Feige Assad sa ikke en gang til sin utvidete familie at han skulle rømme landet, tok bare med seg de nærmeste og sikkert overførte en del penger og satte seg på flyet til Russland. Assads armé tok bare av seg uniformene og rømte palasset og forsøker å gjemme seg for straffeforfølgelse.

Zeina har nettopp vært tilbake i Damaskus med mann og barn etter 12 år i eksil i Norge. Hun fortalte at i Damaskus var det positiv stemning og masse feiringer, samtidig som det er helt krise i økonomien, og man får ikke tak i mat osv. Husene i Damaskus er ikke så mye ødelagt som resten av landet, men man skal ikke langt utenfor byen før hele landsbyer er helt rasert. Flere land i Europa deriblant Norge, mener alle syrere skal reise hjem igjen. Men de fleste har ikke noe å reise tilbake til, og hvis man ikke snart hever de økonomiske sanksjonene kommer landet til å komme ut i kaos og krise igjen.

Det er vanskelig å spå om det kommer til å bli varig fred. Kurderne ønsker selvstyre i nord-Syria, som tyrkerne saboterer hele tiden. Det finnes også over 300000 papirløse kurdere i Syria som behandles som ikke mennesker, helt uten rettigheter. Nord-områdene sitter også på oljeressurser og utenlandske stormakter kniver om hvem som skal ha makt hvor.

Både Zeina og Hilde oppfordret alle til å lese mer om Syrias historie for å forstå hva som skjer og om dialog er nok til å gjøre en forskjell. Det gjenstår å se.

Den palestinske forfatteren Emile Habibi skrev en bok i 1974 med tittelen: *The Secret Life of Saeed: The Pessimist* som er et veldig godt utgangspunkt for å forstå litt av problematikken rundt hele Midt-Østen. Den ble anbefalt fra scenen.

Jeg tenker på alle de internt fordrevne gjennom disse 13 årene, og hva kommer de tilbake til. Må de begynne helt fra skratsj! Palestina opplever jo det samme, og hvor lang tid vil det ta før de kan ha normale liv: fredfylt barndom, skole, jobber og mat på bordet. Og hvordan vil kvinnene ha det i mange år fremover. Det er helt fryktelig.

Monica 30. januar 2025